

jedinstvenog trojstva, proističućeg iz hrvatske seljačke autoktone kulture". Pominjao je hrvatsku narodnu individualnost koja postoji "dobrih par tisuća godina i ako o tome povijest ništa ne javlja"; "autoktonu vatru hrvatskoga ognjišta"; "najdublje brazde na hrvatskoj narodnoj njivi"; seljaka koji nigde kao u Hrvatskoj nije "stvaraoc vlastite autoktone kulture". Na autentičnost i autohtonost nadovezivale su se, i u ovom slučaju, starina i slava u prošlosti, a sadržane su u tezama da se "pred tisuću i više godina" razvila hrvatska država "do ogromnih, neke vrsti velevlasnih dimenzija, te se nije čuditi kad Grabovac u Cvitu malko i pretjeruje, a možda i istinito utvrđuje: 'Da su Arvati skladni bili/ svim bi svitom ti vladali'". Hrvati su osnovali "puno vijekova prije od mnogih drugih europskih naroda svoju samostalnu državu, dok se za neke ter neke balkanske i druge narode povijesno nije ni znalo", pa je "pomisao i pamćenje na to sjajno doba hrvatske povijesti, prvorazredna živa sila i jamstvo hrvatske budućnosti"; to je "zlatno doba hrvatskog naroda", koji je vekovima odolevao Turcima "visoko uzdižući i u robstvu zublju svog narodnog poslanstva, koja je svijetlila svim Južnim Slavenima i k slobodi ih mamila".

Gradio je i hrvatsku "karakterologiju" tvrdeći da "duhovnu fizionomiju hrvatskog naroda obilježuje: čovječnost, idealizam, vjernost, plemenitost i moroljubivost i mirotvornost, i što je najvažnije čudorednost", pa "Hrvat biti, znači svoje starodrevno ime Hruat (slava, pobjeda) oživotvoriti". Hrvat je "hrvač, borac, patnik, ali i pobjednik i onda, kad je prividno i pobijeđen, jer ga borba očeličuje i čini sve to otporinijim i nesvladivijim Hrvatom, zbog čega će u borbi ustrajati i održati se, kako to njegovom slavnim i dičnom imenu i dolikuje, tim više, što mu bez borbe do pobjede nema spasa". Pisao je i da "Hrvat biti, znači puni, pravi čovjek biti", pa je Hrvat "vječni puntar, čarkar, borac, hrvač-Hrvat", on je "prožet nadmoćnošću svojih moralnih i duhovnih osobina, nesavladiv je u borbi, jer se ne bori samo za pobjedu i slobodu, već za istinu, koja živi u njemu". Hrvatski narod je "gospodujući narod" a njegove ideje su "čovječanska ideja, pacifistička, mirotvorna i socijalna ideja"; on je uvek branio pravednost pa je već Tomislav "skočio" u pomoć Srbima, Hrvati su "poznati kao najveći junaci", to je "miroljubiv narod i to golubinje čudi", hrvatski seljak je pun "romantike i epskog herojstva". Uz karakterologiju, gradio je i sliku fizičkog, tj. rasnog tipa Hrvata, pa je "dalmatinska grana" predstavljala "visoki, koštunjavi, ilirsko-dalmatinsko-hrvatski tip, koji, i ako pretežno pripada dinarskoj rasi, kao i crveni Hrvat, razlikuje se od njega znatno izvjesnim duhovnim sposobnostima, nastalim mediteranskim uplivom". Panonski Hrvat je "jake tjeleske konstrukcije, opun, prsat, plećat, većinom širokoglavl, te već na prvi pogled pravi utisak čvrsta i čusta čovjeka"; on je "krepak, izdržljiv, otporan, neoboriv"; Hrvati jedini od svih Slavena dolaze "u krvno rodstvo i time u duševni, a djelomično i tjelesni sklop zapadnih naroda", pa je njihova "etnobiološka struktura postala zasebna, drugim južnim Slavenima znatno, a možda i bitno različita".

Navodio je svoje dokaze o "hrvatskom porijeklu" Marka Kraljevića i Miloša Obilića, pa su "Miloš Obilić i mnogi drugi hrvatski plemići" pohrili u boj na Kosovu gde je poginulo "hiljade hrvatskih dobrovoljaca", a "kao i sve velike ideje na Slovenskom Jugu i mit Marka Kraljevića rodio se i nikao je u duši gospodujućeg hrvatskog naroda, vjerojatno puno vjekova prije od historičko-legendarnog Marka Kraljevića kod Srba, pa kasnije kod Bugara i Rumunja". Razlika između Srba i Hrvata po Sisariću, bila je nepremostiva, pa je podražavajući Velmar Jankovića utvrđivao razlike između "vidika s Griča i s Kalemegdana" kao proizvod velike promene "koja je nastala u srpskoj narodnoj duševnoj strukturi tokom zadnjih pet sto godina". Dok je Hrvat "zdravim latinsko-germanskim primjesama kao svi zapadni narodi etnobiološki ojačao", dotle je kod Srba "uplivom petstogodišnjeg turskog ropstva" nastala promena "koja je za hrvatsku grčku seljačku životnu orijentaciju nadasve strana i odbojna".

I svi ostali, prividno srpski autostereotipi, ovde su bili zastupljeni. Navođeni su "nepobitni povijesno-etnografski dokazi" da su "bosansko-hercegovački muslimani najčišća hrvatska krv" iako su prelazeći nekad na muhamedanstvo, i sada na jugoslovenstvo, "pokušali izvesti harakiri na svom vlastitom hrvatskom narodnom organizmu". Tvrđilo se da "svaki narod ima onakove Židove, kakove zaslužuje" (što se u srpskoj autostereotipnoj slici odnosilo na Turke), da »tko ima more, ima svijet«, i »tko je bliže moru, bliže je Bogu«, kao i da hrvatska državna misao "nikad ne prelazi hrvatske etnografske granice"... Jedina stvarna razlika u ovoj stereotipnoj slici bila je u tvrdnji da je Zapad Hrvatima "neizmjereno koristio" (Sisarić, 1938).

A pred ratove devedesetih godina Ante Ciliga je navodio kao razloge svog razočarenja u Srbe u prošlosti to što su se nametali kao rukovodioci i gledali Hrvate "kao jedan inferiorni element", očekujući da je "mlađi brat onaj koji sluša". Pominjao je i majora srpske vojske koji mu je nekada rekao da su Hrvati »bili austrijski robovi«, da su ih »Srbi oslobodili« jer je bio uveren da Hrvate "Srbija treba politički odgojiti i formirati njihovu političku svijest". Tvrđio je da su Srbi hteli "srbizirati Hrvate" i da su »pokazivali nesposobnosti priznati Hrvate kao samostalnu jedinicu, smatrajući ih anemičnom i amorfnom masom«, a to su činili »dobronamjerno – kao da dižu svoju zaostalu braću«. Analizirajući Titovu politiku govorio je da je "u njemu probudila ambicija njegova oca" (Hrvata) pa je ušao u sukob sa Rusima, a da je u njemu prevladao Slovenac ili Crnogorac nikada ne bi ušao u konflikt, jer Slovenci "nemaju snage da uđu u otvoreni konflikt, a Srbijanci i Crnogorci, iako imaju, općenito, hrabrosti, nikada nemaju prema Rusima. Jer pred Moskvom, njima ruke i noge klekaju" (u: Dujmović, 1991).

"MAKEDONCI SU BUGARI".

Odnos bugarskih autora prema "sebi" i "drugima", to jest Srbima, i u ovom sasvim površnom pregledu pokazuje istovetnost u stereotipima. I po bugarskim rodoljubivim autorima Bugari su starosedeoci Balkana, Albanci i Srbi su poreklom Bugari, "Mačedonski su carevi Filip i Aleksandar Bugari", "Bugari su prvo slovensko pleme u Evropi, oni su očevi ostalih Slovena, koje su bugarski apostoli Ćirilo i Metodije pokrstili, šireći hrišćanstvo na bugarsko-slovenskom jeziku u zapadnoj Evropi" (u: Ivanić, 1906). Tvrđili su da je "srpsko pleme ostalo verno sanjarijama", da "od Srba ne može da postane trezven